

## MUSIQA MADANIYATI DARSLARIDA O'QUVCHILAR QIZIQISHLARINI OSHIRIB BORISH MAQSADIDA ARALASH INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH USULLARI.

*Narbo'tayev Ural Mamayusupovich*

*G'uzor tuman 54-maktab Musiqa fani o'qituvchisi*

**Annotatsiya.** Ushbu maqola o'quvchilarning qiziqishi va ishtirokini oshirishga qaratilgan musiqa madaniyati ta'limida aralash interaktiv metodlarni qo'llashni o'rganadi. O'qitishning turli usullarini, shu jumladan guruh faoliyati, texnologiyalardan foydalanish va ijodiy loyihalarni birlashtirib, o'qituvchilar yanada qiziqarli o'quv muhitini yaratishi mumkin. Topilmalar shuni ko'rsatadiki, ushbu usullardan foydalanish nafaqat o'quvchilarning musiqa madaniyatiga bo'lgan qiziqishini oshiradi, balki ularning tanqidiy fikrlash va hamkorlik qobiliyatlarini rivojlantiradi.

**Kalit so'zlar:** Aralash interaktiv metodlar, musiqa madaniyati, o'quvchilarni jalb qilish, o'qitish usullari, ta'lim, hamkorlikda o'qitish, ta'lim texnologiyasi.

Musiqa madaniyatini o'qitish o'quvchilarning turli xil musiqiy an'analarni qadrlashi va tushunishini rivojlantirish uchun juda muhimdir. Biroq, an'anaviy o'qitish usullari ko'pincha o'quvchilarni samarali jalb qila olmaydi, bu esa qiziqish va ishtirok etish etishmasligiga olib keladi. Ushbu maqolada aralash interaktiv metodlar ko'rib chiqiladi-bu yanada dinamik o'quv muhitini yaratish uchun turli pedagogik strategiyalarni birlashtirgan yondashuv. Maqsad o'quvchilarning musiqa madaniyati darslariga qiziqishini sezilarli darajada oshiradigan samarali usullarni aniqlashdir.

Ushbu tadqiqot musiqa madaniyati darslarida aralash interaktiv metodlarni joriy etishni o'rganildi. Ma'lumotlar sinfdagi kuzatuvlar, musiqa o'qituvchilari bilan suhbatlar va o'quvchilar so'rovlari orqali to'plangan. Qo'llaniladigan aralash texnikalarga quyidagilar kiradi:

**Guruh hamkorligi:** o'quvchilar kichik guruhlarda turli musiqa janrlarini tadqiq qilish va o'z xulosalarini taqdim etish.

**Texnologiya integratsiyasi:** dars berishni yaxshilash uchun multimedia taqdimotlari, podkastlar va musiqiy dasturlardan foydalanish.

**Ijodiy loyihalar:** o'quvchilar turli madaniyatlardan ilhomlanib, o'z musiqiy asarlarini yaratishari va o'z ijrolari rag'batlantirish.

**Tengdoshlarni o'qitish:** ilg'or o'quvchilar tengdoshlariga tushunchalarni o'rgatib, hamkorlikda o'quv muhitini yaratish.

Musiqa madaniyati darslarida aralash interaktiv usullardan foydalanish o'quvchilarning qiziqishi va faolligini sezilarli darajada oshirishi mumkin. Amalga oshirishning ba'zi samarali usullari:

### 1. metodlarni qo'llash:

- Multimedia taqdimotlari: turli xil musiqa janrlari va madaniy kontekstlarni namoyish qilish uchun video, audio klip va interaktiv Slayd-shoulardan foydalaning. Bu o'quvchilarga musiqani tasavvur qilish va eshitishda yordam beradi, darslarni yanada dinamik qiladi.

- Musiqa ilovalari: GarageBand yoki Soundtrap kabi ilovalardan foydalaning, o'quvchilarga o'z musiqalarini yaratish, qo'shiqlarni remiks qilish yoki loyihalarda hamkorlik qilish imkonini beradi.

#### Guruh Faoliyati

- Hamkorlikdagi loyihalar: o'quvchilar musiqa madaniyatining turli jihatlarini (masalan, tarix, asboblari, mashhur musiqachilar) o'rganadigan guruh vazifalarini tayinlang. Ular o'zlarining topilmalarini skits, prezentatsiyalar yoki raqamli hikoyalar kabi ijodiy formatlar yordamida taqdim etishlari mumkin.

- Tengdoshlarni o'qitish: o'quvchilarni tengdoshlariga musiqa tushunchasi yoki madaniy jihatini o'rgatishga undash, jamoaviy ish va muloqot qobiliyatlarini rivojlantirish.

#### Amaliy Tajribalar

- cholg'u asboblari xonalari: o'quvchilar musiqa madaniyatini bevosita boshdan kechirgan holda turli xil asboblarda chalishni o'rganishlari mumkin bo'lgan mashg'ulotlarni tashkil qiling.

- Madaniy bayram: o'quvchilar o'z musiqiy fon baham mumkin mezbonlik tadbirlar, ularning madaniyati musiqa chiqishlari yoki taqdimotlar, shu jumladan,.

#### Interaktiv ta'lim

- Sinf muhokamalari: ochiq savollardan foydalanib, musiqa madaniyatidagi o'rni haqida munozaralar yoki munozaralarni boshlang, bu o'quvchilarga o'z fikrlarini bildirishga va shaxsiy tajribalarini baham ko'rishga imkon beradi.

- O'yinlar va viktorinalar: o'rganishni qiziqarli va raqobatbardosh qilish uchun musiqiy trivia yoki Kahoot viktorinalari kabi o'quv o'yinlarini qo'shing.

#### Ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish

- Sinf bloglari yoki forumlari: o'quvchilar uchun musiqa madaniyatini muhokama qilish, resurslar bilan bo'lishish va o'quv tajribalari haqida fikr bildirish uchun platforma yarating.

- Video loyihalar: o'quvchilarni Instagram kabi va turli platformalardan foydalangan holda o'zlarining sevimli musiqalari yoki madaniy ta'sirlarini muhokama qiladigan videolarni yaratishga va almashishga undash.

#### Mehmon Ma'ruzachilari

- Musiqachilarni yoki mutaxassislarni taklif qiling: turli xil musiqiy kelib chiqadigan mehmon ma'ruzachilarini jalb qilish o`quvchilarga tushuncha berishi va musiqa madaniyatini chuqurroq o'rganishga ilhomlantirishi mumkin.

Gastrol safarlari:

- Konsertlar yoki muzeylar: konsertlar, musiqa festivallari yoki madaniy muzeylarga ekskursiyalarni tashkil qiling, bu o`quvchilarga musiqa madaniyatini haqiqiy dunyoda his qilishlariga imkon beradi.

Ushbu interaktiv metodlarni birlashtirib, o'qituvchilar nafaqat o'quvchilarning musiqa madaniyatiga bo'lgan qiziqishini oshiribgina qolmay, balki uning turli jamiyatlardagi ahamiyatini chuqurroq tushunishga yordam beradigan yanada qiziqarli va dinamik o'quv muhitini yaratishi mumkin.

Topilmalar shuni ko'rsatadiki, aralash interaktiv usullar o'quvchilarning musiqa madaniyati darslariga qiziqishini samarali oshiradi. Guruh ishi, texnologiya va ijodiy loyihalarning kombinatsiyasi turli xil ta'lim uslublari va afzalliklariga mos keladi, faol ishtirok etishga yordam beradi. Bundan tashqari, tengdoshlar bilan hamkorlik qilish orqali hamjamiyat tuyg'usini rivojlantirish umumiy o'rganish tajribasini oshiradi. Shu bilan birga, vaqtni boshqarish va o'quvchilarning turli mahorat darajalari kabi muammolar qayd etildi, bu puxta rejalashtirish va qo'llab-quvvatlash zarurligini ko'rsatmoqda.

### Xulosa

Xulosa qilib aytganda, musiqa madaniyati ta'limiga aralash interaktiv metodlarni kiritish o`quvchilarning faolligini sezilarli darajada oshiradi.

Texnologiyani qo'shing: darslarni yanada qiziqarli va dolzarb qilish uchun texnologik vositalardan foydalaning.

Hamkorlikni rivojlantirish: o`quvchilarga birgalikda ishlash, o'rganish tajribasini oshirish va jamiyatni qurish uchun imkoniyatlar yaratish.

Doimiy baholash: o'qitish usullarining samaradorligini muntazam ravishda baholang va o`quvchilar ehtiyojlarini qondirish uchun kerak bo'lganda moslashtiring.

### Adabiyotlar.

1. Malikaxon Qaxramon Qizi Ashiraliyeva, Ilmiy rahbar: Mo'aminmirzo Zokir o'g'li Xolmo'minov. Yoshlarni tarbiyalashda musiqa ta'limining maqsad va vazifalari. Oriental Art and Culture, 2022. <https://scholar.google.com>
2. Ziyodaxon To'g'onboyeva, Ilmiy rahbar: Mo'aminmirzo Xolmo'minov. Madaniyat va san'at sohasini rivojlantirishda xorij tajribasi. Oriental Art and Culture, 2022. <https://scholar.google.com>
3. Mardiev Abdusamad o'g'li Shahbozxon Ilmiy rahbar: Xolmo'minov Zokir o'g'li Mo'aminmirzo. Jamiyat ijtimoiy hayotida musiqaning tutgan o'rni. Oriental Art and Culture, 2022. <https://scholar.google.com>



4. Mo‘minmirzo Zokir o‘g‘li Xolmo‘minov. Art menejmentni rivojlantirishda zamonaviy yondashuvlarning ahamiyati. “Oriental Art and Culture” jurnali. Qo‘qon 2021. <https://scholar.google.com>
5. To‘rabek Raufovich Fayziyev, Mo‘minmirzo Zokir o‘g‘li Xolmo‘minov. Madaniyat va san‘at sohasi menejmentida loyihalar faoliyati. “Oriental Art and Culture” jurnali. Qo‘qon 2022. <https://scholar.google.com>

